

BISERIC'A SI SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literația si economica.

Ese o data in septemana : Duminec'a.

Pretiuu abonamentulu :	Pretiuu insertiuniloru :	Correspondintiele sè se adreseze Redactiunei dela „BISERIC'A SI SCOL'A“ in Aradu, la institutulu pedagogicu-teologicu, éra banii la secretariatulu consistoriulu romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	
„ „ „ „ „ jum. anu 2 „ 50 „		
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „		
„ „ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „		

Cetirea in scól'a poporala.

Sunt ocupatiuni, cari ori cât de desu le repetiesce cineva, au unu deosebitu interesu, si i-facu chiar o placere. In categori'a acestoru ocupatiuni se numera fara indoiéla si cetirea in scól'a poporala. Ori cât de multu aru ceti aci scolarii, se pare, cà totu nu cetescu de ajunsu, cand cugetàmu la valórea, ce o are pentru viétia deprinderea si gustulu spre cetire, ca motorulu principalu alu cunoscintieloru omului. De aceea este fórté tristu pentru o scóla elementara, carea nu-si face detori'a cu tóta scumpatatea in acésta privintia, cand scimu, cà unulu din cele mai mari folóse, ce-lu are unu pruncu din scól'a elementara este deprinderea in cetirea corecta. Cu dreptu cuventu dice Diesterweg, cà desteritatea scolariloru in cetire este cea mai buna cinsura pentru a puté judecá preste totu starea scólei. Din cetire se vede mai bine gradulu de cultura, la carele s'a inaltiatu unu scolaru.

Erá unu timpu, in care invetiatoriulu priviá órele de cetire ca nesce óre de repaosu pentru sene. Astadi acésta credintia a disparutu, si scól'a poporala moderna trebuie se privéasca cetirea de unu lucru principalu, unu lucru, carele recere mare atentiune dela invetiatoriu. De aceea se pune atát'a pondu pe cetire in planulu de invetiamentu alu scóleloru nóstre si in orice planu lucratu dupa principiile pedagogíei moderne.

La cetire trebuie se avemu in vedere mai nainte de tóte, cà scolarulu se *esprime corectu* singuratecele sonuri, atát vocalele cât si consonantele. Aici se nu i-iertàmu nimicu, se nu lasàmu se tréca nimicu reu exprimat, si se-lu deprindemu a ceti cu acea desteritate si in tonulu, ce-lu observéza in vorbirea libera. Pentru ca se ajungemu scopulu acest'a, respective pentru cà scolarulu se-si insusiéasca technic'a cetirei, trebuie se aiba invetiatoriulu mai pre sus de tóte multa pacientia, se indrepteze tóte gresielele, ce

le ar observá, ér pe scolarii mai neajutati se-i puna se cetésca mai adesea si mai multu. Bucatile cetite odata pe langa indreptàrile facute de elu se le repetiésca apoi, cu scopu cà scolarulu se-si cascade destula sigurantia.

Deosebimu trei soiuri de cetire, si anume : mecanica, logica si estetica. Cu cea d'antainu ne ocupàmu cu scolarii clasei antainu si a dou'a. De aci incolo trebuie se pretindemu, cà scolarii se si intieléga ceea ce cetescu, se intoneze corect, si se observeze interpunctiunile. De aceea bucàtile de cetire trebuie se fia acomodate gradulu de desvoltare alu prunciloru, si cuprinsulu lor se li-se esplice. Pentru ca se póta petrunde prunculu intielesulu celoru ce le cetesce, este de lipsa se-lu lasàmu se cetésca bucàti mai scurte dar intregi, pentruca intrerupendu-lu dupa ce a cetitu numai câteva sire séu diceri, elu nu póte cunósce intielesulu, si astfelu nu póte exprimá si intoná corect. Fiacare bucata de cetire sè-se esplice de invetiatoriu, cu scopu ca pruncii se cunósca cuprinsulu, si se intieléga cuvintele necunoscute si mai greu de intielesu, ér dupa aceea sè-se repetiésca de prunci odata séu de doue ori.

La cetirea frumósa avemu se ingrigimu, cà prunculu se petrunde in spiritulu bucàtii de cetire, si se cunósca reportulu, in care sta aceea ce cetimu cu inim'a nóstra. Cetirea frumósa (declamatorica, estetica) o folosimu mai cu séma la poesii si in pros'a oratorica. Ea este espressionea sentimenteloru depuse in bucat'a de cetire. Acésta espressionu se intempla prin ridicarea séu afundim'a tomului prin tempo mai iute séu mai incetu, prin tari'a si accentuarea acomodata cuprinsulu etc. Directiunea in declamare ni o da totdeun'a cuprinsulu piesei ce o declamàmu. Altcum vomu declamá d. e. o poesia eroica, altcum un'a ce exprima durere. La instructiunea prunciloru in cetirea frumósa (declamare) lucrulu de capetenia este, cà se grigimu, cà prunculu se intie-

léga, si se semta ceea ce exprima. Altcum neintielegendu si nesemtiendu scolarialu ceea ce exprima, incepe a afectá si a perde naturalitatea necesaria a se observá cu strictetia in tóte.

Orele de cetire trebuie se fie pentru inventatoriu o ocupatiune cu multu interesu si placuta. Elu trebuie se introduca pe scolari a cetire prin o espunere scurta a cuprinsului, cu scopu ca se desvólte in ei atentiunea. Din cand in cand se puna pe scolari se cetésca si fara acésta introducere, ér dupa aceea se-ii intrebe cuprinsulu celoru cetite cu scopu ca se-i deprinda, si se provóce intr'ensii interesulu spre cetire, cá astfeliu dupa ce iesu din scóla se póta sè-se cualifice si singuri prin activitate propria.

Urmandu scól'a elementara astfeliu va cresce o generatiune, pentru carea cartea va fi o adeverata trebuintia, si astfeliu va lucrá la desvoltarea literaturéi si la crearea unui poporu inteligentu.

Tienut'a Serbiloru facia de Romani in caus'a despartirei ierarchice.

Romanii, cari locuescu in pamentulu acest'a, mai bine de 17 secli, au avutu ierarchi'a loru nationala neintreruptu inea de pe timpulu descalecării loru aici, fundata de *Clemente romanulu*, esilatu la *Chersonesi'a*, unde au suferitu martiriulu si au meritatu a se numi primulu dintre martirii romani crestini din *Daci'a Trajana*. Cumca romanii au avutu ierarchi'a loru inea de la inceputu se vede si din actele conciliiloru ecumenice si locale, unde au luat parte si Episcopii romani din ambele Dacii, *Trajana* si *Aureliana*. Romanii au intorsu la Crestinismu multe cete de pagani, cari au navalitu din fundulu *Astiei*, si ca atari au mare meritu intru respandirea civilizatiunei si umanitatii crestine.

Romanii au avutu ierarchi'a loru, si pre timpulu venirii serbiloru in aceste párti, intemplata in sut'a 18, precum: Archiepiscopia la *Alba-Iulia* in Transilvania, cu sufraganele ei Episcopate din acea tíera, din Ungari'a si Banatu. Inse fiindu cá toema pe timpulu venirii serbiloru s'a intemplatu pentru Romanii Austriaci nenorocirea aceea mare, de Archiepiscopulu loru, dinpreuna cu unii protopopi si ómeni, — cáci Episcopi nu cetimu se fia trecut in siedinti'a a IV. din 5. septemvre a sinodulu metropolitanu din anulu 1700 — de au trecut la unire cu *Pap'a Romei*, si pentru cá pe romanii tenaci religiunei loru strebune, mai usioru si mai cu inlesnire se-i inpinga si atraga in bratiile unirei, Episcopatele loru devenite vacante prin repausarea Episcopiloru apesati de sarcina' bistranetiei loru, nu s'au suplenitu prin altii, ci s'au sustienutu in vacantia mai bine de 80 de ani, ba unele s'au nimicitu cu totul. — Romanii in aceste timpuri vediendu-se fara episcopi, de buna voi'a loru alergara, cei din Transilvani'a la conationalii loru vecini din *Romani'a*, cesti din *Ungari'a* si *Banatu* la coreligionarii loru serbi pentru mangaiarea loru sufletésca. Serbii vediendu pe romani fara de capi bisericesci, umblandu si ratacindu ca vai de ei, inco'lo si incóci, pusera man'a pre ei, fara a fi cerutu séu a li se fi datu licentia dela cineva spre acést'a. Abia

pusera serbii man'a pe romani si pe averea loru, de locu si profitara de cauza. Mai antaiu contrasera episcopatele romane din *Caransebesiu* si *Mehadi'a* in celu serbescu din *Versietiu*, celu din *Lipov'a* si *Temisióra* in celu serbescu dia *Temisióra*, si celu din *Jenopolea* si *Oradea-mare* in episcopatul din *Aradu*. Apoi scósera cartile, inscriptiunile, insigniele, preotii, monachii si inventatorii romani, de prin biserici, manastiri si scóli, si in loculu loru pusera serbi, ér cá romanii se nu mai cugete candva la biserica si nationalitatea loru, si pentru de a-i tiené in intunerecu, ca se nu se destepste, séu dupa cum dice fericitul *Moise Nicóra* in petitiunea romaniloru Aradani catra Imperatul Francis I. cá Episcopii serbesci „*la mare numeru de romani au impedeatu si au intardiatu luminarea*“, au inchisu manastirile si scolile din naintea loru. De preoti, cáci de episcopi nici vorba nu erá, aplicau pre cei mai simpli si fara sciintia individi romani, cari numai la servilismu se precepeau. Astfeliu le succese serbiloru a scóte si cea mai de pe urma umbra de remasitie romane, de prin biserici, manastiri si scoli, si inea fara nici o temere de responsabilitate. Nu aveau de cine se teme, si nu erá cine se le stea in cale, cáci romaniloru, nu numai le lipseau capii bisericesci si politici, de cari serbii aveau, ci erau lipsiti inea si de medilóce si ocaziune, de a se puté intruni, consultá si conlucrá la fericirea si infflorirea bisericeii loru nationale. Ei erau stersi chiar si din cartea natiuniloru vetiutore, si colocuitorie, privindu-se cei uniti cu Roma de papistasi, éra cesti neuniti de serbi!

Prim'a incercare pentru castigarea drepturilor politice si bisericesci nationali a romaniloru, s'au facutu la 1785, prin renumit'a rescóla a romaniloru din Transilvani'a, sub conducerea renumitiloru conducatori *Nicolae Ursu* — *Horea*, *Closca* si *Crisianu*. Ori cât de reu a reesitu acésta incercare pentru romani, si ori cât de tragica fine a avutu pentru conducatorii loru, totusi aduse multu folosu romaniloru, pentru cá prin ea mai antaiu se redestépta in romani sentiulu de libertate si emancipare, si alu doilea ea facú pe curte si natiunile colocuitorie a cugetá mai bine despre romani. Se póte dice, cá acésta incercare a servitu de primulu signalu si de basa tuturor celorlalte incercári pentru recastigarea drepturilor politice si bisericesci nationale, pentru care *Horea* si *Closca* merita cea mai mare recunoscintia din partea romaniloru. Imperatul *Iosifu II.* dupa acésta rescóla, si dupa unu restimpu mai bine de 80 de ani dela facut'a unire, si supunerea bisericeii nóstre prin serbi, ne dede episcopu nationalu in Transilvani'a, care astadi pórté titlulu de metropolitu alu romaniloru din Transilvani'a si Ungari'a.

Dupa acést'a in anulu 1812 s'au ridicatu la *Aradu preparandia*, pentru cultur'a si civilizatiunea romaniloru gr. or. din Ungari'a si Banatu, a carei deschidere intemplata in 3/15. noemvre anulu amintitu, s'au anuntiatu romaniloru din dieces'a Temisiorei cu urmatórele cuvinte ale protopopulu de nationalitate romana *Vasilii Georgeviciu*: „astadi este diu'a de prasnuire a numelui nostru, cá astadi este inceputulu inchipuirei si norocirei poporulu si urmatóriloru nostri“, (a-se vedé cercularele consistoriale din 24 si 26 octomvre 812). Acésta preparandia n'a servitu numai pentru cultur'a si civilizatiunea romaniloru gr. or. din Ungari'a si Banatu, ci ea a fost asilulu natiunei in aceste timpuri grele. Aici se adunau romanii din tóte portile, si aici sub intie-

lépt'a priveghiare a braviloru profesori, *Paulu Iorgovicu, Constantinu Diaconovicu Loga, Ioanu Mihuțiu și Dimitrie Cichindealu* se consultau despre eliberarea bisericeii, din manile serbiloru. Aici s'au desvoltatu apoi mai cu sêma ideii de nationalitate și ideii de independintia și autonomia ierarhica a bisericeii nòstre. Asia la anulu 1814 clerulu și poporulu romanu din dieces'a Aradulu prin plenipotentiatulu seu, neuitatulu *Moise Nicòra* petitiònà la Imperatulu pentru a li se dá la Aradu episcopu „*de nêmu romanu, cu sangele și cu inima romanu,*“ cãci cei serbesci prin violenț'a și maestrille loru au tienutu și tienu pre romani in orbia, ca se nu se póta luminá. Serbii aveau ierarhi'a loru bine sistematisata și organizata, aveau o nobilime mare și avuta, și aveau unu congresu nationalu, unde se puteau aduná și deliberá asupra causeru și a faceriloru loru bisericesci nationali.

(Va urmá.)

In cestiunea Fondurilor Comune.

(Fine.)

Parintele Episcopu Chesarie cu ocașiunea instalării Sale in Buzeu dice: cã intelegintia nòstra e inimica natiunei sale, și patriei („Ialomiti'a“ din 9 maiu 1876.) In „Albina“ sub nrulu 21 a. 1871 dice cineva, cã intelegintia aplicata la posturi, la oficia se nisuesce a se aratá pentru Romani asemenea colegiloru sei M. — Acesti Auctori, dupa a mea pricepere, in acel'a intielesu convinu, cã intelegintia, in care credu esceptiuni, fara caracteru nationalu, fara cugetu la interesulu „venitoriulu natiunei, in vedere are numai interesulu seu materialu, de unde se póte conchide, cã si ideii'a despartirei fondulu isvoresce din intelegintia representanta in sínòde seu congresu. Videant consules ne republica detrimentum patiatur.

Aci in privinti'a fondulu greu e a aratá fapte positive, dar comparatiunea cu Asociatiunea L. Romana amintita, indirectu va demustrá caracterulu intelegintiei, speranti'a venitoriulu pentru fondulu impartitu.

Asociatiunea L. in intielesulu statuteloru destinata prin cetirea articiloru alesi a desceptá, și prin conversare a stringe legatura simpatica intre poporu și intelegintia, cãci acei 2 factori, desceptarea la legalitate, și simpatia intre poporu și intelegintia numai la olalta au stima și pretiu in societate, deci erá se fia pentru natiune unu institutu de mare importantia, in adunarea generala constituanta protocolarmente au alesu oficiolatu de administratiune, și au decisu, cã din venitululu anualu $\frac{1}{3}$ se-se capitalizeze, $\frac{2}{3}$ pentru stipendie și trebuintiele Asociatiunii, ce in aceea di s'au si efectuitu; de aci incolo pentru essaminarea afaceriloru oficiulu din tóta adunarea generala se numeau diverse comisiuni. Acestea in totu anulu reportau cã tóte se afla in randu bunu, progressivu, pana candu in anulu din urma comisiunea socotiloru a descoperitu, cã socotile defectuòse nu se potu revedé.

Publiculu uimitu asceptá, cã cinev'a spre salvarea onorulu respectiviloru manipulantu, va promite emendarea gresieleloru, rectificarea socotiloru; dar V. Directorulu a respunsu, cã ofertele nu intra, pentru lips'a baniloru Asociatiunea nu mai póte respunde chiamarei sale, și pentru incassarea baniloru s'au facutu pasi.

Acuma combinatiunea reportulu despre socòta, și respunsulu V. Directorulu considerandu și aceea giurstare, cã oferentii pretinsi debitori, in urmarea provocarei din partea fisculu, au rechiamatu, cã nu sunt datoru, — óre nu avata destulu, cã manipulantii oficiolatu și membrii comisiuniloru cadu in mare prepusu, cã totu au consentitu? judece cetitoriulu.

Ce aci se dice inca nu e de ajunsu, cãci s'oru aflatu unii putini, cari din punctu de vedere alu adeverulu, oru cerutu adunare generala, din care s'au numitu comisiune pentru essaminarea actelor, a starei institutulu, dar ast'a inca amana lucrulu peste mesura, pe langa tóte, cã pentru restituirea statulu Asociatiunii dara se mai afla din aceste positiuni sciute:

Din caducitatea lui Chresticii 5000 fl. — Din venitululu anuariu $\frac{1}{3}$ in restimpu de câtiv'a ani capitalisata; — venitululu din Loteria circa 2000 fl. s. a., care formau capitalulu inalienaveru.

De aci consecuentia intielépta ar fi, cã in cei patati, la Asociatiunea readusa se nu se mai puna crediementu.

Epitropi'a fonduriloru com. purcede strinsu, sub inspectiunea seu directiunea comisiunei delegate de 2 diecese, dupa unu proiectu de administratiune care nu numai pentru cei ce iau imprumutu, e onerosu; ci póte fi prejudicios și pentru fondu.

Pentru asemanarea acestoru 2 institute e dóra de ajunsu de asta data cã efectulu manipulasiunii fara respundere lu-vedemu la Asociatiune, a fonduriloru dóra numai se pregatesce prin impartire latiendu-se și asemnandu-se manipulasiunea pentru mai multi individi dara nu destul de animati, cum dice d. Eppu Chesarie, și nici decum din punctu de vedere economicu.

Esperienti'a bogata intaresce, cã progresulu stá in proportiunea puterei lucratoriie, (divide et vinces) deci impartirea mai cu dreptulu se póte dice fundamentulu regresulu.

Motivulu acel'a, cã acuma s'ar puté cumperá mosii cu $\frac{1}{2}$ seu mai scadiutu mi-ar placé se nu se fia auditu de feliu in publicu; de un'a parte cãci fondulu acest'a nationalu, bisericescu și scolasticu, langa care se recere morala, se nu ni bucurámu de scaderea cuiv'a provenita dela fatalitatea peste totu sentita; de alta parte putemu avé inimici, mai vertos dintre cei ce oru purtatu speranti'a unificarei, care motivele nòstre sinistru splicandu aru dice poporulu simplu, cã capii bisericeii nòstre se bucura de caderea nòstra, și mosiile nòstre voru se le cumpere cu banii adunati dela mosii-stremosii nostrii, ce póte degenerá in atitiatura.

Altcum motivulu acest'a in sine e falsu, cãci cascigulu adeveratu a unu fondu nationalu bisericescu nu sta in sporirea materialismulu; ci sta in latirea moralulu; in inmultirea instituteloru de cultura; in repararea armoniei intre poporu și intelegintia, dela care aterna puterea natiunei.

Asemenea scergerea reminiscentieloru fondulu ar servi numai de insielatiune, pentruca:

Fondulu, și decretulu care a aplicadatu infintierea, sunt fapte compliute, sunt clare.

In comuniunea administratiunii se cuprindeform'a, care pretinde unitate a fondulu, cã din venitululu totalu se-se ajutore bisericele și scolile;

Cuvintele serbesci din numirea seu definitiunea fondulu remanu a se puté romanisá, in cât cã consecuentia legala și naturala se póte legitimá.

Dela Serbi nu am primitu, si nu amu pututu primi altu fondu, decât o parte din fondulu comunu inalienaveru.

Considerandu tóte, câte am disu spre intarirea opiniunei mele contrarii impartirei, cu privintia la venitoriu, credu, că nici este bine, nici e consultu a impartí, si „fondulu comunu“ inalienaveru „natiunei romane ort. din Ungari'a si Banatu“ este destulu romanisatu si remane originalitatea sa, cu decretule AA. si fptele istoriei. *)

Ioan Arcosi.

Instalarea P. S. S. Episcopului gr. cat. alu Gherlei.

In 18-ale lunei curente c. n. avù, locu precum cetimu in o corespondintia din Gherl'a publicata in nrulu 63 alu „Gazetei Transilvaniei“ instalarea Pré Santiei Sale, parintelui Episcopu greco-catolicu alu Gherlei *Dr. Ioan Szabo*. Cu acésta ocasiune dupa cetirea diplomei de denumire a Maiestătii Sale si a bullei de confirmare a Pontificelui Romanu Pré Santi'a Sa tienù o vorbire pastorală in limb'a latina catra Capitlu, Clerulu intregu si poporulu diecesanu, ér romanescu nu vorbi nici unu cuventu. La 2 óre urmà unu prandiu, la carele participara 33 de óspeti. La mésa s'a tienutu numai unu toastu, si acel'a ungu-resce de catra episcopulu nou instalatu pentru Maiestătile Loru Imperiale si August'a Casa Habsburgica.

Sus amintitulu diaru discuta solemnitatea instalării in articlu de fondu. Din acestu articlu estragemu urmatóarele: „Cand s'a mai auditu, cá unu Episcopu romanu greco-unitu se-se adreseze catra credintiosii sei intr'o limba straina? Limb'a latina ce e adeveratu, nu se póte numi cu deseversire straina de limb'a romana, căci este o limba mama a ei, dar' pentru aceea totu este straina poporului, pentru că nu o intielege. La romano-catolici limb'a liturgica este cea latina, si totusi de câte ori se adreséza catra poporu preotii romano-catolici facu intrebuintiare de limb'a poporului, ca se fia intielesi. Limb'a latina inse este streina poporului romanu unitu nu numai; pentru că nu o intielege, ci mai vertos, pentru că ea nu e nici cât de pucinu limb'a bisericeii sale. Nu de multu a declarat solemnelu Pré Santi'a Sa capulu bisericeii greco-catolice in representatiunea asternuta Maiestatei Sale in caus'a limbei la 9 februaru a. c., că „ierarchi'a greco-cat. in credinti'a bisericeii catolice este întemeiata dupa ritulu grecescu cu limb'a romana, cá limba eclesiastica“.

Dupa ce areta apoi, cá P. S. Sa cunósce limb'a romana, si cá nu-i erá iertatu a se adrasá in o limba streina catra Cleru si poporu, si-esprima durerea si ingrigirea pentru viitoriu si apoi continua:

„Noi scimu, că antecessorii Episcopului Szabo, au tienutu vorbirile loru pastorale numai in limb'a romana, densulu nu póte invocá dara pentru justificarea s'a nici macaru consuetudinea. Apoi credemu, cá Prea Santi'a S'a nu ignoréza, că astadi chiar si capetele incoronate se nisuiescu in contactu cu supusii loru, a se folosi cât mai multu de limb'a poporului; cu cátu mai multu trebuie se asteptamu acést'a dela unu prelatu, care nu numai cá intra directu in atingere

cu poporulu seu credinciosu, dér' inca cá prelatu romanu are indatorírea de a vorbi in indeplinirea apostolatului seu romanescu si numai romanescu.“

„De unu timpu incóce s'a incuibatu in biserica romana greco-catolica o directiune fórté periculósa desvoltării poporului nostru. Calcandu in picióre dreptulu de autonomia alu ierarchiei gr.-cat. acést'a directiune are tendinti'a de a eliminá cu incetulu ritulu grecescu din biserica si a-lu inlocui cu celu latinescu, paralisandu prin acést'a totodata si limb'a romana bisericeasca, care e strinsu legata de ritu. Unu astfelu de curentu funestu s'a observatu cu deosebire in dieces'a Oradiei si de acolo pare cá voiescu se-lu straplante si in dieces'a vecina a Gherlei.“

La fine se mangaia „G. T.“ cu speranti'a, că procederea observata de noulu episcopu cu ocasiunea instalării nu este a se ascrie unei ure séu antipathii contra limbei romane, si apoi incheia cu cuvintele: „Unu archipastoru cá acést'a ar' riscá, cu deosebire la Romanii ardeleni, cá in scurtu timpu se remana fara turma. La acést'a ar' trebui se cugete seriosu si noulu Episcopu alu Gherlei inainte de a continuá o atitudine atát de nenorocita, cá ceea ce a observat'o in diu'a instalarei sale.“

Conchiamare.

Adunarea generala a reuniunei invetiatoriloru din tractulu Timisióra-Vinga se conchiamu prin acést'a pe diu'a de 29 augustu (10 septemvre st. n.) n. d. m. la 10 óre in Timisióra, in locuinti'a subscrisului presiedinte.

On. DD. membri sunt rugati a participá in numeru completu; dd. membrii ai comitetului sunt rugati a se presentá la 8 óre in aceasi di, spre a vedé socotile si a compune ordinea dilei.

Timisióra in 21 augustu 1879. st. n.

Busuioc Miu m. p.
not. ad hoc.

Paul Rotariu m. p.
presiedinte.

D i v e r s e.

* **Aniversarea nascerii** Majestătii Sale ces. reg. apostolice Francisc Iosif I s'a serbatu in diu'a de 6/18 lun'a curenta cu mare solemnitate in tóte bisericele din dieces'a nóstra, inaltandu-se rugatiuni ferbinti pentru indelung'a viétia si sanatate a Pré Bunului Nostru Suveranu.

* **Pré Santi'a Sa**, parintele episcopu diecesanu *Ioan Metianu* a rentornatu dela Budapest'a septeman'a trecuta cu trenulu de Mercuri diminéti'a.

* **Chirotonire.** Ieri s'a chirotonitu de preotu teologulu absolutu *Alesandru Pele* pentru parochi'a din *B. Lazuri*, protopresviteratulu Beiusiului.

* **Ministrulu de interne** alu Romaniei, d. *Cogalnicénu* a emisu o ordonantia, in carea ordinéza tuturor autoritátiloru, cari depindu de ministerulu de interne, se intrebuintieze in corespondenti'a statului ortografi'a, cu care se publica fói'a „Monitoriulu oficialu“, pana cand Academi'a Romana va decide definitivu asupra ortografieii limbei nóstre.

* **Telegramele** din Rom'a anuncia, cá sanatatea si puterile papei scadu pe fiacare di. Medicii staruescu, cá este neaperatu de lipsa o schimbare de locu. Pap'a inse nu vrea se auda nimicu de acést'a si a interdisu atát fratelui seé cât si cardinaliloru de a mai reveni la acésta cestiune.

*) Desi Congresulu din tómn'a trecuta a enunCIATU impartirea fonduriloru comune dieceseloru Aradu si Caransebesiu, totusi nu poteamu respinge vocea unui veteranu luptatoriu alu bisericeii si natiunei, si astfelu ne amu semtitu indemnati a publicá acestu articlu.

* **Inscrierile** la gimnasiul de stat regescu si scól'a reala din Aradu se voru tiené in dilele 28, 29, 30 si 31 augustu c. n. a. c. dela 9—12 óre nainte de amédi in cancelari'a directiunei.

* **Alfonso XII**, regele Spaniei va serbá casatori'a Sa cu Archiduces'a de Austri'a Mari'a Christin'a, dupa cum scriu diurnalele, in 16 noemvre viitoriu.

* **Anunciu scolasticu.** Inscrierile pe anulu scolasticu prossimu la institutul nostru privatu pentru educatiunea si instructiunea feteloru se vor face in 1, 2 si 3 septemvre a. c., ér prelegerile se vor incepe in 9 a-le acestei luni. Aducendu acést'a la cunoscinti'a onorabililoru parinti, notificamu totodata, cá institutul nostru are dreptulu de publicitate, si in privinti'a inspectiunei cátu si a organizatiunei sale, corespunde intru tóte legiloru scolastice, si este de unu rang cu scólele comunale de fete. Institutulu e provédiutu si cu unu *convictu*, in care elevele, ce locuescu in partile mai departe in orasiu, potu capatá si prandiu, ér elevele din provincia potu avea aici tóta provisiunea. locuintia, viptu, precum si o ingrigire deosebita. Cu privire la *lucuru de mana*, elevele primescu instructiune deosebita. Informatiuni mai detaiate, damu cu tóta placerea. Sororile *Papp*, proprietarele institutului (kereszt ucza Nr. 39), La acestu anunciu ne simtimu indemnati a mai adauge din partea nóstra cá in institutul Dsióreloru Papp, elevele romane, se impartasescu si de instructiunea trebuintiósá in limb'a romana si in doctrin'a religiunei.]

* **Demnu de imitatu.** In cas'a de sus a Angliei s'a substernutu o petitiune provédiuta cu o multime de subscrieri, in carea petentii se róga, ca se-se opréscá prin lege, ca tenerii se nu mai fumeze pe strada.

* **Arborele celu mai mare.** In New-Jork este espusa o parte din unu arbore de o marime. cum nu s'a mai vediutu pana aci. Acestu arbore a fost aflatu in o padure din Californi'a. Verfulu lui érá ruptu. Cu tóte acestea avea o inaltime de 240 de urme. Trupin'a lui érá la verfu, pe unde érá ruptu de 12 urme in diametru, ér doue ramuri aveau o latime, un'a de 9, ér alt'a de 10 urme in diametru. Etatea acestui arbore se da cu socotél'a a fi de 4840 de ani. Partea espusa are o periferia de 75 urme, si in diametru o latime de 25 urme. Pe acésta parte potu stá 150 de persóne. Pe elu se afla urmatórele mobile: unu pianu, o sofa, mai multe mese si scaune, ér ómenii, cari mergu se-lu véda, se potu misicá cu tóte acestea liberu pe elu.

* **Precautiune nainte de tóte.** In o fóia din Berlin cetimu urmatórele: La unu medicu se infacisiá unu evreu, carele se vaietá, cá o masea i face crancene dureri. Elu fusese adeca la unu falceriu, cá se-i scóta maséu'a bolnava. Falceriulu inse i-rupsese numai corón'a, dar redacin'a remase totu acolo. Mediculu dise, cá trebue scósa si redacin'a. Patientulu se infiorá de durerile, ce-lu astépta. Védiendu acést'a mediculu i-spuse, cá daca se teme de dureri, elu l-cloroforméza. Esplicandu-i apoi consecintiele eloroformárii, patientulu scóte din busunariu o punga cu parale. Frapatu de cele ce vedea mediculu i-spuse, cá nu este necesariu a-i solvi onorariulu inainte de operatiune. La acést'a i-rrspunde indata patientulu, cá nici elu nu a voitu se-i platésca nainte, a doritu numai se-si numere paralele, ce le are la sene.

* **Si nebunii au diare.** In asilulu centralu de alienati din Vien'a a aparutu unu diaru redactatu de directorulu asilului, cu colaboratiunea pensionariloru rei. In primele numere ale acestui diariu se vede o

polemica fórté via, dar plina de curtoasie, intre doi din colaboratorii alienati. D. A. arata totu ce a gasitu ridiculu in monomani'a colegului seu d. B...., care pretindea cá barb'a sa érá de érba si trebuea, prin urmare, se fia udata in fiacare di. D. B.... simtindu-se tare atinsu, respunde, in numerulu urmatoriu, printr'o disertatiune, pentru a demonstrá cá manier'a sa de a vedé e bine fundata si ataca credinti'a absurda a dlui A...., care nu bea apa din paharu, ci e obligatu a sugé ap'a prin midiloculu unui paiu, pentru a evitá topirea nasului seu, care érá de zaharu albu. S'ar puté pré bine cá sistemulu directorului vienezu se aiba rezultate fericite. In totu casulu nu i-se va puté imputá, cá i-lipseste originalitatea. „R. L.“

* **Spre orientare.** Rugámu pe dnii protopresviteri si inspectori scolari a intocmi astfelu trimiterea concurselor, ca se le putem primí celu multu Vineri sér'a. Altcum nu le putem publicá in nrulu mai de aprópe, si remanu pe nrulu urmatoriu.

Concursse.

Pre bas'a decisului V. Consistoriu din 27 iuliu Nr. 319 se escrie concursu pentru ocuparea postului de adiunctu la scól'a gr.-or. din comuna *Foroticu* protopresviteratulu Oravitiei cottulu Carasiului pre langa emeritulu invetiatoriu Andrei Popoviciu pana in 14 septemvre a. c.

Emolumintele sunt: 175 in bani, 10 meti de cucuru, 5 meti grân si 2 jugere de pamentu. — Recurentii au a trimite recursele loru instruate in sensulu statutului organicu si adresate comitetului parochialu, Dlui protopresviteru Iacobu Popoviciu in Oravitia pana la terminulu prefiptu.

Foroticu, 1 augustu 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protopresviteru tractualu.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu la scól'a nóstra confessionala rom. gr.-or. din *Caransbesiu*, in protopresbiteratulu Caransebesiului se escrie concursu pana in 30 augustu a. c. st. v.

Cu postulu acest'a este legatu unu salariu ficu de 300 fl. si jumetate din accidentii. — Doritorii de a ocupá acestu postu au se trimita recursele loru la protopresbiteratulu tractualu inzestrate cu urmatórele documinte, si adeca: 1) Atestatu de botezu. 2) Atestatu despre absolvarea preparandiei. 3) Testimoniu de calificatiune. 4) Atestatu despre moralitate.

Caransebesiu in 5 augustu 1879 st. v.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protopresbiteru *Nicolau Andreeviciu*.

Se escrie concursu pentru deplinirea posturiloru invetiatoresci in urmatórele comune din comitatulu Bihorului, ispektoratulu Cefei, si anume:

1. *Sant Nicolaulu romanu* la a II scóla paralela elementara cu terminu de alegere pe duminéc'a din 26 augustu st. v. a. c. Salariulu anualu: 300 fl. v. a., 4 carausii pentru lipsele invetiatorului, $\frac{1}{2}$ din stolele cantoralu si cartiru liberu.

2. *Martihazu*, cu terminu de alegere pe duminéc'a din 26 augustu st. v. a. c. Salariulu anualu: a) 76 fl., b) 12 cubule de grâu, c) $\frac{1}{4}$ sesiune de pamentu, d)

2 orgii de lemne si quartiru liberu cu gradina de legumi.

3. **Coasdu**, cu terminu de alegere pe **29 augustu st. v. a. c.** Salariulu anualu: a) 40 fl. v. a., b) 16 cubule de grâu, c) 6 jugere pamentu, d) 2 gradini de legumi, e) un'a capitia de fênu, f) dela tóta cas'a un'a portie de paie si quartiru liberu.

4. **Gurbediu**, cu terminu de alegere pe **29 augustu st. v. a. c.** Salariulu anualu: a) 100 fl. v. a., b) 24 cubule de bucate, $\frac{1}{2}$ grâu $\frac{1}{2}$ cucuruzu, c) 8 stangeni de lemne pentru invetiatoriu si scôla, d) 6 jugere de pamentu aratoriu, e) pentru cantoratu 5 fl. din banii bisericeii, f) stótele îndatinat si quartiru liberu cu gradina de legumi.

Recurentii la aceste posturi, recursele sale instruate in sensulu stat. org. alaturandu testimoniu de preparandia si cualificatiune, au a le adresá subscrisului inspectoru scolaru in Berecheiu (Barakony) p. u. Cseffa; ér nainte de alegere a se presentá la s. biserica pentru de a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Comitetele parochiali.

In contielegere cu mine **Teodoru Papu** inspect. cerc. de scóle.

Escrisu in sensulu dispusetiunei Vener. Consist. diecesanu de ddto. 16/28. aprilie a. c. Nr. 900 pentru ocuparea postului de invetiatorésa la scól'a de fete din **Curticiu** cu terminu de alegere pe **9 septemvire st. v. a. c.** Emolumintele sunt: 300 fl. v. a., 4 orgii de lemne, cortelu liberu si gradina.

Recurentele au se documenteze a) cà sunt romane, gr.-orientale, b) cà posedu deplinu limb'a romana si magiara, si cà in acestea sciu scrie ortografice, c) despre portarea morala au se produca atestatu dela comit. paroch. subscrisu si de preotimea locala, unde au fost aplicate pana aci, d) testimoniu de calificatiune si se cunósca perfectu lucrulu de mana. Apoi pana la alegere sè-se presinte in comuna, pentru orientarea comitetului de calitatile ce posedu. Recursele adresate comit. paroch. in Curticiu, comitatulu Aradului, cerculu insp. Simandu, sè-se trimita inspectorului scolaru Moise Bocsianu la Curticiu. Celea intrande in diu'a alegerii nu se vor primi.

Curticiu, 5/17 augustu 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu **Moise Bocsianu** insp. scol.

Nepotendu-se efeptui alegerea de invetiatoriu in comun'a **Ostrovu** — din lips'a recurentiloru, — se deschide de nou concursu cu terminu de alegere pe **2/14 septemvire a. c.** Emolumintele sunt: 1) 250 fl. v. a., 2) pentru pausialu scripturisticiu 10 fl., 3) cà spese pentru participarea la conferintiele iuvetiatoréscai 15 fl., 4) 2 jugere pamentu aratoriu, 2 jugere livada — pretiuitu in 50 fl. — 5) 1 jugeru gradina intrav., 32 m. cub. de lemne, si quartiru liberu. Recurentii sub durat'a concursului, au a se presentá la biserica, spre a dovedí desteritatea ce o posedu in cantari si tipicu; éra recursele prevediute cu documintele necesarie a le espedá la adres'a inspectorului de scóle — per Kápolnás in Bacamezeu.

Ostrovu, 5 augustu 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu **Laurentiu Barzu** inspectoru de scóle.

Ne reesindu nici unu concurentu alesu de preotu la vacant'a parochia gr.-or. din comun'a **Zsen'a**, in protop. Lugosiului, cottulu Carasiului, se escrie de nou concursu, cu terminu pana la **2 septemvire vechiu a. c.** in care diua va fi si alegerea.

Emolumintele parochiale si conditiunile pentru recurenti sunt totu cele publicate in fói'a acést'a sub Nr. 16 etc. din anulu curinte.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protop. tractualu.

Pentru statiunea invetiatorésca de a 2 clasa din comun'a **Broscentu**, protopresbiteratulu Oravitiei, Cottulu Carasiului se escrie de nou concursu pana in **2. septemvire**

a. c. Emolumentele sunt:

1. Salariulu invetiatoréscau in bani	250 fl.
2. Pentru cortelu	50 „
3. Pentru lemne, din care si scól'a are a se incaldi	60 „
4. Ca spese pentru conferintiele invetiatoréscai	10 „
5. Pentru scripturistica	8 „

La olalta 378 fl.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a-si adresá recursele instruate conform statutului organicu, cu atestatele necesare comitetului parochialu, si a le trimita D. Protopresbiteru Iacobu Popoviciu in Oravit'a pana la terminulu prefiptu.

Broscentu in 34. Iuliu 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu dlu protopresbiteru tractualu.

Prin dispusetiunea Venerabilului Consistoriu diecesanu din Aradu ddto $\frac{17}{29}$ maiu a. c. Nrulu 1030. Plen. ordinandu-se deplinirea protopresbiteratului Aradului, devenitu vacantu prin mórtea protopresbiterului de buna aducere aminte Ioanu Ratiu, — se deschide concursu cu terminu pana la **9/21 septemvire 1879.**

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt

1) Din protopresbiteratu:

- dela tóta cunun'a câte 2 fl.;
- dela fiacare preotu unu sinicu de grâu.

2) Din parochi'a Aradului:

- sessiune parochiala in natura;
- birulu preotiescu in bani 300 florini;
- dotatiune actuala dela orasiulu lib. regescu Aradu 285 florini;

d) dupa functiunile parochiali cuvenitele venite stolari.

Recurentii au se atesteze, cà pe langa sciintiele teologice au terminatu cele juridice ori filosofice, séu barem cà sunt absoluti de gimnasiu.

Se pretinde dela fiacare se arate, cà e binemeritatu prin unu serviciu mai îndelungatu pe terenulu bisericescu si scolaru, fia ca protopresbiteru, ca parochu ori ca profesoru.

Recursurile prevediute cu documintele necesari si adresate comitetului protopresbiteralu alu Aradului, — sè-se tramita pana la terminulu de mai sus Comisariului Consistorialu, preaonoratului Domnu Ioanu Tieranu protopresbiteru in Lipova (Lippa.)

Datu in Aradu, la 29 iuliu (10 augustu) 1879.

Pentru comitetulu parochialu:

Ioanu Tieranu
comisariu consistorialu.

Ioanu Cióra m. p.
notariulu comitetului.

Pe vacant'a stațiune invetiatorésca din **Bucovetiu** prevediuta cu emolumentele anuale de: 136 fl. 50 cr., 5 fl. pentru scripturistica, 10 fl. pentru conferinție, 5 fl. pentru pomaritu, 3 fl. pentru compunerea socotiloru cultului, 30 cr. dela inmormontari, 20 chible de grau, 20 chible de cucuruzu, 11 $\frac{1}{2}$ orgii de lemne (din care are a-se incaldi si scól'a) séu 69 fl., 7 jugere de pamentu, cortelu liberu cu gradina de legumi, se deschide concursu pana in **19. augustu a. c.**, pana cand recurintii, cari debue se posiéda si cunoscenti'a limbei magiare, se aviséza a-se presentá in biserica, in vreo duminica séu serbatóre spre documentarea desteritatii sale in cantare si tipicu, si a substerne recursele loru prevediute cu testimoniu preparandialu si de calificatiune inspectorului de scóle **Meletiu Dreghicu** in **Timisora**.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **Meletiu Dreghicu**, prot. Timis.

Pentru stațiunea invetiatorésca gr.-or. dela scól'a II din comun'a **Siepreusiu**, — inspectoratulu **Siepreusiu**lui, — prin acést'a se escrie concursu cu terminu de alegere pe **19 augustu a. c.**

Emolumentele sunt: 1. In bani gata 340 fl., 2. 16 magie de fênu in natura, 3. 12 stangeni de lemne, din care are sè-se incaldiésca si scól'a, 4. recuisite de scrisu dupa recerintie, 5. diurne pentru conferinție si 6. cuartiru si gradina de legumi.

Doritorii de a fi alesi in acést'a stațiune, au asi substerne recursurile loru instruite in intielesulu statutulu organicu la subsemnatulu inspectoru scolaru pana la 15 augustu, in **Siepreusiu (Seprös.)**

Dela recurrenti se mai poftesce celu pucinu doue clase gimnasiale; precum si de a se presentá in vre-o Duminica séu serbatóre la faci'a locului in sant'a biserica, pentru de a-si aretá desteritatea in cantu.

Siepreusiu 29 iuliu 1879.

Mihaiu Sturza
inspectoru scol.

Contielesu cu **Comitetulu parochialu**,

Nepotendu-se indeplini stațiunea invetiatorésca a clasei a III din comun'a **Sieitinu**, prin alegerea publicata si defipta in fói'a „Biserica si Scól'a“ de sub numerii 11, 12 si 13 pe 25 martie (9 aprilie) 1879 din cauza: cá numai unulu au recursu, deci prin acést'a se publica din nou concursu pe **26 augustu a. c. st. v.** in care di se va tiené si alegerea. Emolumentele sunt: in bani 100 fl. v. a., pentru 6 orgii de lemne 60 fl., pentru cuartiru 40 fl., scripturistica 6 fl., si 15 jugere pamentu estravilanu; pentru incaliditulu scólei comun'a separatu se inggiesce. — Doritorii, cari voescu a fi alesi au a-si trimite recur-surile instruite cu documintele prescrie in statutulu organicu, se fia deprinsi binisioru in limb'a magiara, adresate comitetulu parochialu, se le trimita subsemnatulu inspectoru in **Sieitinu**; in diu'a alegerei recursurile nu voru fi primite, in decursulu publicării in vre-o Duminica séu serbatóre a se presentá in biserica, de a-si aretá praca in cantari si tipicu.

Sieitinu, 29 iuliu (10 augustu) 1879.

Comitetulu parochialu.

Cu invoirea mea **Teodoru Popovicu** insp. scol.

Conform decisului Venerabilulu Consistoriu eparchialu gr. orient. din Aradu dto 17/29 maiu a. c. Nr. 1133 B. se escrie concursu pe parochi'a a dou'a de nou sistemisata din **Ecica-romana** impreunata cu urmatórele emolumente: Stol'a usuata dela jumatarea populatiunei romane gr. orient. din enmuna, care face anualminte dela 280 case circa 400 fl. v. a. si birulu 60 meti grau. Pe langa aceste 300 fl. v. a. si cortelu liberu dela comuna pentru care alegandulu parochu va avé a functiuná si cá invetiatoriu in scól'a a dou'a.

Asemenea se escrie concursu si pe capelani'a langa persón'a veteranulu parochu de acolo **Chirilu Magd'a** pe langa folosirea de jumetea din intregu beneficiulu parochialu a veteranulu parochu, si anume: din sesiunea parochiala, stol'a si birulu dela 280 case.

Doritorii de a ocupá vre un'a din aceste stațiuni sunt avisati a-si substerne petitiunile ajustate cu documintele prescrie in statutulu organicu, Dlui protopresviteru tractualu **Vincentiu Sierbanu** in **B. Comlosiu** (cottulu **Torontalu**) pana la 2 septemvre a. c., in care diua se voru efeptui si alegerele, cerendu-se dela recurinti calificatiunea prescria pentru parochie de frunte.

Ecica-romana in 20 iulie 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protopresviterulu tractualu.

Comitetulu parochialu din comun'a **Mandrulocu** pe bas'a hotaririi sale, avute in 29 iuliu 1879 st. n. cu acést'a escrie si publica concursu pentru deplinirea stațiunei invetiatoresci din locu, carea a devenitu vacanta prin mórtea invetiatoriuului **Teod. Suciu**. Terminulu pentru alegerea invetiatoriuului este hotaritu pe **29 augustu a. c. st. v.** adeca: pe diu'a serbatórei taerei capulu **S. Ioanu betezatoriuului**. Emolumentele impreunate cu acestu postu sunt: 1. Salariu in bani gata 170 fl. v. a. 2. 12 jugere de 1200 stang. patrati pamentu aratoriu de clas'a prima. 3. 12 orgii de lemne din care se incaldiesce si scól'a. 4. Doue curetisce in estensiune de 1 jugeru catastralu. 5. Un'a canepisce in estensiune de 400 patr. stangeni. 6. Un'a fênetia in estensiune de 900 patr. stangeni. 7. Intravilanu la scóla pentru legume in estensiune de 825 patr. stang., corteluliberu cu doue odái, stalau si camara. Doritorii de a ocupá acestu postu au a documentá calificatiunea prescria in statutulu organicu, si cá au portare morala buna; recursele loru astfelu instruite, adresate catra comitetulu parochialu din **Mandrulocu** sunt a se trimite pana la terminulu alegerei **Reverendissimulu Domnu Iosifu Goldisiu**, protosincelu si inspectoru tractualu de scóle in **Aradu**. — Recurentii cari voru documentá in recursele loru mai multa calificatiune, séu cá, cá invetiatori in functiune deja sunt bine meritati pe terenulu invetiamentulu deschilinitu voru avé preferintia la alegere; toti acei'a cari recurgu, nainte de terminulu alegerei au a se presentá odata in biserica din **Mandrulocu**, pentru a-si aretá desteritatea in cantarile bisericesci si tipicu.

Datu din siedinti'a comitetulu parochialu tienuta la 29 iuliu a. c. st. v.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **Iosifu Goldisiu** protosincelu inspectoru de scóle.

În anul trecut 1878 simtiindu-se ambii nostri preoti neputintiosi, în contielegere cu sinodulu parochialu au cerutu, si Venerabilulu Consistoriu li-a acordatu unu capelanu, cu aceea: cá dupa devenirea în vacantia a unei din cele doue parochii, capelanulu se devina ca parochu în oficiulu si beneficiulu parochiei veduvite.

În lun'a trecuta incetandu din viétia unulu dintre cei doi parochi de atunci, Terentiu Dimitrescu: pe bas'a celoru de sus, capelanulu aplicatu în anulu trecut urméza în parochi'a lui.

Deórece inse celalaltu parochu Niceforu Atanascovicu aflatoriu în viétia, este atât de betranu si neputintiosu, încât de aprópe doi ani nu póte implini nici o functiune preotiesca; ér fostulu capelanu Stefanu Tamasdanu pre langa tóte silintiele sale, precum insusi dechiará, singuru nu este în stare a implini fara scadere functiunile preotiesci, la o comuna cu aprópe 6000 de suflete, cum este comun'a **Pecica**: pentru cá poporulu se nu sufere scadere în cele sufletesci, subscrisulu comitetu parochialu decretandu indeplinirea capelaniei ce prin inaintarea capelanulu Stefanu Tamasdanu devine vacanta, pentru ocuparea ei escrie concursu pana la **26 augustu a. c.** cu emolumintele urmátorie:

1. Intregu birulu si stolele dela capelanu'a ce a fost a capelanulu Tamasdanu; preste acést'a avendu si prospectulu de a capetá o sessiune parochiala la ocasiunea segregárii aflátore în curgere.

2. Un'a a trei'a parte din sessiunea parochului neputintiosu Atanascovicu.

3. Un'a a trei'a parte din birulu si stolele din parochi'a aceluasi.

Tóte acestea dau unu venitu securu de celu putinu optu sute floreni.

Dela recurinti se cere se fia nascuti romani gr-or. si se poséda calificatiunea prescisa pentru parochie de frunte, pentru cá devenindu carev'a parochia vacanta, are se urmeze de parochu în aceea. Se mai cere ca recurrentii sè-se presinte în vre-o Dumineca ori serbatóre la biseric'a de acolo, pentru a-si aretá desteritatea în cantare si cuventare.

Pecic'a, din siedinti'a comitetulu parochialu, tienuta în 15 iuliu 1879.

Teodoru Dragosiu

presiedinte.

Stefanu Tamasdanu m. p.

notariu si subscritoriu de nume.

Cu scirea si invoirea mea **Iosifu Goldisiu** protosincelu adm. protopopescu.

Pentru ocuparea postulu de invetiatoriu la scól'a gr-or. din **Harmadi'a** în protop. Lugosiuului, cottulu Carasiului; se escrie concursu pana în **26 augustu a. c. st. v.**, în care di va fi si alegerea. Emolumintele sunt: 140 fl. v. a. salariu anualu, 25 meti de cucuruza în bóbe, 8 orgii de lemne, din care are a se incaldi si scól'a, cortelu liberu si $\frac{1}{2}$ jugeru gradina. — Recurrentii au a adresá recursele loru timbrate si instruate în sensulu stat. org. bis. catra sinodulu parochialu din Harmadi'a si a le trimite dlui protopresbiteru Georgiu Pesteanu în Lugosiu.

Comitetulu parochialu.

În contielegere cu dlui prot. districtualu.

Devenindu vacantu postulu de invetiatoriu dela scól'a confessionalá gr-or. rom. din **Partosiu**, protopresbiteratulu Ciacovei, cottulu Torontalu, se escrie concursu, cu terminu pana la **26 augustu a. c. st. v.** în care di va fi si alegerea. Emolumintele sunt: În bani gata 130 fl., 30 meti grâu, 10 meti cucuruzu, 2 orgi lemne pentru invetiatoriu, 6 orgii de paie pentru scól'a, $3\frac{3}{4}$ jugere pamentu aratoriu, 6 fl. scripturistici'a, 6 fl. conferintiele, 10 fl. familiaru, 20 cr. dela un'a inmormentare, cortelu liberu bunu cu 2 chilii, un'a cuina si camara, în edificiuulu nou alu scólei. — Doritorii de a ocupá acestu postu, sunt poffiti a-si trimate recursorile pana la terminulu susu mentionatu, prin D. protopresbiteriu subscrisulu comitetu, documentate cu testimoniu despre absolvirea preparandiei, séu teologiei, cu atestatu cá au absolvatu 4 clase gimnasiale, cu atestatu de calificatiune si de moralitate, se fie cantoru bunu, aretandu-se în vr'o Dumineca, séu serbatóre în s. bisericá, si se cunósca perfectu limb'a magiara.

Comitetulu parochialu.

În contielegere cu protopopulu tractualu.

În intielesulu ordinatiunei Venerabilulu Consistoriu din 24 maiu Nr. 482 se deschide concursu: I. Pentru statiunea invetiatorésca din comun'a **Chiscou** cu filialele Magura si Valé-négra super. protopopiatulu Meziadului cu terminu pre **12 augustu a. c. st. v.** acárei emolumente sunt: 100 fl. bani gata, 10 cubule bucate: grâu si cucuruzu, 10 orgii de lemne, din care are sè-se incaldiésca si scól'a, si dela 200 numere de case tóta cas'a unu fuioru si o portia de fenu, cuartiru liberu si gradina de legumi.

II. Pentru statiunea invetiatorésca **Budurésa** cu fili'a Carunariu, protopopiatulu Meziadului cu terminu pre **15 augustu st. v.** Emolumintele sunt: 140 fl., patru orgii lemne, venitul de canteratu dela bisericá si ingropatiuni unde sunt 240 numere, cuartiru liberu si gradina pentru legumi. — Doritorii de a ocupá vre unulu din aceste posturi sunt avisati a-si trimate recursele instruite în intielesulu legiloru la subscrisulu inspectoru si prot. în Rézbánya, pana la terminulu defiptu în care di va fi si alegerea, — intielegandu-se se fia preparandu absolutu. —

Comitetulu scolasticu.

În contielegere cu mine **Petru Sabáu** inspect. scol.

Pe vacant'a statiune invetiatorésca din **Medvesiu** indiestrata cu emolumintele anuali: 118 fl. 70 cr., 20 chible de grâu, 20 chible de cucuruzu, 8 stangeni de lemne, din care are a se incaldi si scól'a, 12 fl. pentru conferintiele invetiatoresci, 6 fl. pausialu de scriere, 50 cr dela o ingropatiune, 5 jugere pamentu aratoriu, cortelu liberu cu gradina de legumi, se escrie concursu pana în **15 augustu 1879**, pana cand recurrentii, cari debue se poséda si cunoscinti'a limbei magiare, se aviséza a se presentá în vre-o Dumineca séu serbatóre în bisericá spre documentarea desteritáti sale în cantari si tipicu, si a substerne recursele loru provideute cu testimoniu preparandialu si de calificatiune inspectorulu de scóle Meletiu Dreghiciu în Timisiór'a.

Comitetulu parochialu.

În contielegere cu mine **M. Dreghiciu** m. p. prot. Timis.